

Torah Reading for Bo

Parshat Bo

Shabbat, 6 Shevat, 5780

1 February, 2020

SELECT A PORTION:

1st	2nd	3rd	4th	5th	6th	7th	Haftarah	Complete
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----------	----------

2nd Portion: (Exodus 10:12-23)

SHOW CONTENT IN:

Both	English	Hebrew
------	---------	--------

HIDE RASHI'S COMMENTARY

Exodus Chapter 10

12. The Lord said to Moses, "Stretch forth your hand over the land of Egypt for the locusts, and they will ascend over the land of Egypt, and they will eat all the vegetation of the earth, all that the hail has left over."

for the locusts: For the plague of the locusts.

13. So Moses stretched forth his staff over the land of Egypt, and the Lord led an east wind in the land all that day and all the night. [By the time] it was morning, the east wind had borne the locusts.

the east wind: The east wind bore the locusts because it [the east wind] came opposite it [the locust swarm], for Egypt is southwest [of Israel], as is explained elsewhere ([Num. 34:3](#)).]

14. The locusts ascended over the entire land of Egypt, and they alighted within all the border[s] of Egypt, very severe; before them, there was never such a locust [plague], and after it, there will never be one like it.

and after it, there will never be one like it: And the one [the locust plague] that took place in the days of Joel, about which it is said: "the like of which has never been" ([Joel 2:2](#)), [from which] we learn that it was

יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאַרְבֶּה וַיַּעַל
עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאֲרָץ אֵת כָּל־אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבָּרָד:

בארבה: בשביל מכת הארבה:

יג וַיִּט מֹשֶׁה אֶת־מִטְהוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיְהִי נֶהָג רֹוח־קָדִים בְּאַרְץ
כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלַּיְלָה הַבֹּקֶר הָיָה וְרוּחַ הַקָּדִים נָשָׂא אֶת־הָאַרְבֶּה:

ורוח הקדים: רוח מזרחית נשא את הארבה, לפי שבא כנגדו שמצרים
בדרומית מערבית היתה, כמו שמפורש במקום אחר:

יד וַיַּעַל הָאַרְבֶּה עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיָּנַח בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם כַּבֵּד מְאֹד
לִפְנֵי לֹא־הָיָה כֵן אַרְבֶּה כָּמֹהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה־כֵן:

ואחריו לא יהיה כן: ואותו שהיה בימי יואל, שנאמר (יואל ב ב) כמוהו לא
נהיה מן העולם, למדנו שהיה כבוד משל משה כי אותו של יואל היה על ידי

more severe than that of [the plague in the days of] Moses-namely because that one was [composed] of many species [of locusts] that were together: arbeh, yelek, chasil, [and] gazam; but [the locust plague] of Moses consisted of only one species [the arbeh], and its equal never was and never will be.

15. They obscured the view of all the earth, and the earth became darkened, and they ate all the vegetation of the earth and all the fruits of the trees, which the hail had left over, and no greenery was left in the trees or in the vegetation of the field[s] throughout the entire land of Egypt.

no greenery: Heb. יֵרֶק, green leaf, verdure in French.

16. Pharaoh hastened to summon Moses and Aaron, and he said, "I have sinned against the Lord your God and against you.

17. But now, forgive now my sin only this time and entreat the Lord your God, and let Him remove from me just this death."

18. So he [Moses] left Pharaoh and entreated the Lord,

19. and the Lord reversed a very strong west wind, and it picked up the locusts and thrust them into the Red Sea. Not one locust remained within all the border[s] of Egypt.

west wind: Heb. רוּחַ-מַּמְרָא, a west wind. — [from targumim]

into the Red Sea: I believe that the Red Sea was partly in the west, opposite the entire southern boundary, and also east of the land of Israel. Therefore, a west wind thrust the locusts into the Red Sea [which was] opposite it [the west wind]. Likewise, we find this [written] regarding the boundaries [of Israel] that it [the Red Sea] faces the east [of Israel], as it is said: "from the Red Sea to the sea of the Philistines" (Exod. 23:31). [This signifies] from east to west, because the sea of the Philistines was to the west, as it is said concerning the Philistines, "the inhabitants of the seacoast, the nation of Cherithites" (Zeph. 2:5). [Rashi is apparently referring to the Gulf of Suez and the Gulf of Eilat, which are both branches of the Red Sea and thus are included in the expression "Red Sea." The latter is the eastern boundary of the Holy Land, while the Gulf of Suez is Egypt's eastern boundary. Since the Philistines dwelt on the Mediterranean seacoast, the Red Sea mentioned in that context was surely the Gulf of Eilat. The Red Sea mentioned here is the Gulf of Suez, where the locusts were deposited.]

Not one locust remained: Even the salted ones [locusts] which they [the Egyptians] had salted for

מינין הרבה, שהיו יחד ארבה ילק חסיל גזם, אבל של משה לא היה אלא של מין אחד, וכמוהו לא היה ולא יהיה:

טו וַיִּכְסּוּ אֶת-עֵינֵי כָל-הָאָרֶץ וַתִּחְשַׁךְ הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת-כָּל-עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֵת כָּל-פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר הִותִיר הַבָּרָד וְלֹא-נֹתֵר כָּל-יֵרֶק בָּעֵץ וּבְעֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּכָל-אָרֶץ מִצְרַיִם:

כל ירק: עלה ירוק וירדור"א בלעז [ירק]:

טז וַיַּמְהֵר פַּרְעֹה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חַטָּאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם:

יז וְעַתָּה שָׂא נָא חַטָּאתִי אֲנִי הַפֶּעַם וְהַעֲתִירוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וַיֹּסֶר מֵעָלַי רַק אֶת-הַמָּוֶת הַזֶּה:

יח וַיֵּצֵא מֵעַם פַּרְעֹה וַיַּעֲתֵר אֶל-יְהוָה:

יט וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחֵי־חֶזֶק מְאֹד וַיִּשָּׂא אֶת-הָאָרֶבָה וַיִּתְקַעְהוּ יָמָּה סוּף לֹא נִשְׁאָר אַרְבֶּה אֶחָד בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם:

רוח ים: רוח מערבי:

ימה סוף: אומר אני שים סוף היה מקצתו במערב כנגד כל רוח דרומית וגם במזרח של ארץ ישראל, לפיכך רוח ים תקעו לארבה בימה סוף כנגדו. וכן מצינו לענין תחומין שהוא פונה לצד מזרח, שנאמר (שמות כג לא) מים סוף ועד ים פלשתים, ממזרח למערב, שים פלשתים במערב היה, שנאמר בפלשתים (צפניה ב ה) יושבי חבל הים גוי כרתים:

לא נשאר ארבה אחד: אף המלוחים שמלחו מהם:

themselves [to eat]. — [from Exod. Rabbah 13:7; Midrash Tanchuma, Va'era 14]

20. But the Lord strengthened Pharaoh's heart, and he did not let the children of Israel go out.

21. The Lord said to Moses, "Stretch forth your hand toward the heavens, and there will be darkness over the land of Egypt, and the darkness will become darker."

and the darkness will become darker: Heb. וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ, [signifies] and the darkness will become darker upon them than the darkness of night, and the darkness of night will become even darker (וַיִּמַּשׁ).

will become darker: Heb. וַיִּמַּשׁ, [should be interpreted] like וַיִּאֲמַר. There are many words which lack the "aleph" ; since the pronunciation of the "aleph" is not so noticeable, Scripture is not particular about its absence, e.g., "in and no Arab shall pitch his tent (יָהֵל) there" (Isa. 13:20), [יָהֵל is] the same as וַיִּאֲמַר; "For You have girded me (וַתְּזַרְנֵנִי) with strength" (II Sam. 22:40) is like וַתְּזַרְנֵנִי (Ps. 18:40). Onkelos, however, rendered it וַיִּמַּשׁ as an expression of removal, similar to "He did not move (לֹא-יָמַשׁ)" (Exod. 13:22): [Onkelos thus understands the verse to mean] "after the darkness of night turns away," when it approaches the light of day. But [according to Onkelos] the context does not fit with the "vav" of וַיִּמַּשׁ because it is written after "and there will be darkness" [and the darkness will turn away, and there will be darkness]. The Aggadic midrash (Exod. Rabbah 14:1-3) interprets it וַיִּמַּשׁ as an expression [related to] "grope about (מִמַּשׁ) at noontime" (Deut. 28: 29), for it [the darkness] was doubled, redoubled, and thick to the degree that it was tangible.

22. So Moses stretched forth his hand toward the heavens, and there was thick darkness over the entire land of Egypt for three days.

and there was thick darkness... for three days, etc.: Thick darkness in which they did not see each other for those three days, and another three days of darkness twice as dark as this, so that no one rose from his place. If he was sitting, he was unable to stand, and if he was standing, he was unable to sit. Now why did He bring darkness upon them [the Egyptians]? Because there were among the Israelites in that generation wicked people who did not want to leave [Egypt]. They died during the three days of darkness, so that the Egyptians would not see their downfall and say, "They too are being smitten like us." Also, the Israelites searched [the Egyptians' dwellings during the darkness] and saw their [own] belongings. When they were leaving [Egypt] and asked [for some of their things], and they [the Egyptians] said, "We have nothing," he [the Israelite] would say to him, "I saw it in your house, and it is in such and such a place." -[from Jonathan; Tanchuma, Bo 3; Tanchuma, Va'era 14; Tanchuma Buber, Bo 3]

three days: Heb. שְׁלֹשֶׁת יָמִים, a triad of days [a group of three consecutive days], terzeyne in Old French, and

כ וַיַּחֲזֶק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁלַח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

כא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נָטָה יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וְיִהְיֶה חֹשֶׁךְ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ:

וימַשׁ חֹשֶׁךְ: ויחשיך עליהם חשך יותר מחשכו של לילה, וחשך של לילה יאמיש ויחשיך עוד:

וימַשׁ: כמו ויאמַש יש לנו תיבות הרבה חסרות אל"ף לפי שאין הברת האל"ף נכרת כל כך אין הכתוב מקפיד על חסרונה, כגון (ישעיהו יג כ) ולא יהל שם ערבי, כמו לא יאהל, לא יטה אהל. וכן (שמואל ב כב מ) ותזרני חיל, כמו ותזרני. ואונקלוס תרגם לשון הסרה, כמו (שמות יג כב) לא ימיש בתר דיעדי קבל ליליא, כשיגיע סמוך לאור היום. אבל אין הדבור מיושב על הוי"ו של וימַש, לפי שהוא כתוב אחר ויהי חשך. ומדרש אגדה פותרו לשון (דברים כח כט) ממשש בצהרים, שהיה כפול ומכופל ועב עד שהיה בו ממש:

כב וַיִּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ־אֲפֹלָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים:

ויהי חשך אפלה שלשת ימים וגו': חשך של אופל שלא ראו איש את אחיו אותן שלשת ימים. ועוד שלשת ימים אחרים חשך מוכפל על זה, שלא קמו איש מתחתיו. יושב אין יכול לעמוד, ועומד אין יכול לישב. ולמה הביא עליהם חשך, שהיו בישראל באותו הדור רשעים, ולא היו רוצים לצאת, ומתו בשלשת ימי אפלה כדי שלא יראו מצרים במפלתם ויאמרו אף הן לוקין כמונו. ועוד שחפשו ישראל וראו את כליהם, וכשיצאו והיו שואלין מהן והיו אומרים אין בידינו כלום אומר לו אני ראיתי בביתך ובמקום פלוני הוא:

שלשת ימים: שלוש של ימים טירציי"א בלעז [קבוצה של שלשה ימים